

การกำจัดน้ำทิ้งจากโรงผลิตเท้าหุ้กwyเครื่องกรองแอนด์โรบิค

นายไกรสร อุ่นรักน"

วิทยานิพนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาวิศวกรรมสุขาภิบาล
บัณฑิตวิทยาลัย ที่พัฒนาระบบที่ดิน
พ.ศ. 2521

000198

๑๕๒๒๕๒๑๕

TREATMENT OF SOYA-BEAN CAKE WASTE WATER
BY ANAEROBIC FILTER

Mr. Kraisorn Udomrathn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering

Department of Sanitary Engineering

Graduate School

Chulalongkorn University

1978

หัวขอวิทยานิพนธ์
โดย
แผนกวิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

การกำจัดนำ้ทิ้งจากโรงผลิตเทาทุกครั้งของการแอนด์โอบิค
นายไกรสร อุ่นรักกัน
วิศวกรรมสุขาภิบาล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไฟฟารณ พรประภา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจำเมฆะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วีรวรรณ ปัทมาภิรักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สวัสดิ์ ธรรมนิกรักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุกใจ จำปา)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวขอวิทยานิพนธ์	การกำจัดน้ำทิ้งจากโรงผลิตเท้าหูโดยเครื่องกรองแอนด์โรบิก
ชื่อนิสิต	นายไกรสร อุ่นรักกัน
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไฟฟารณ พรประภา
แผนกวิชา	วิศวกรรมสุขาภิบาล
ปีการศึกษา	2520

บทคัดย่อ

โรงผลิตเท้าหูส่วนมากมีขนาดเล็กมีปริมาณน้ำทิ้งประมาณ 5 - 10 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน น้ำทิ้งปล่อยออกจากโรงงานเป็นช่วง ๆ มีความเข้มข้นของ COD ทาง กันและมีสารอินทรีย์ปนอยู่มาก เมื่อปล่อยลงสู่แม่น้ำลำคลองย่อมทำให้เกิดปัญหามลพิษทางน้ำ จึงต้องทำการศึกษาหาวิธีกำจัดน้ำทิ้งที่เหมาะสม คือการใช้จ่ายในการกำจัดทองไม้แพงจนเกินไป เมื่อเทียบกับราคาโรงงานและทันทุนในการผลิต จากการศึกษาคุณลักษณะของน้ำทิ้งและขอรับเชื้อเพลิงของระบบกำจัดน้ำทิ้งแบบทาง ๆ จึงใช้ Anaerobic Filter ใน การกำจัดน้ำทิ้งจากโรงผลิตเท้าหู เพราะเหตุว่าใช้เงินลงทุนต่ำ เสียค่าใช้จ่ายน้อย และมีประสิทธิภาพสูง

ผลการทดลองและวิจัยการกำจัดน้ำทิ้งจากโรงผลิตเท้าหูโดยใช้เครื่องกรองแอนด์โรบิก ซึ่งใช้เวลาทดสอบรวม 158 วัน พบว่าเครื่องกรองแอนด์โรบิกมีประสิทธิภาพในการกำจัด COD ร้อยละ 84 - 95 โดยสามารถรับ Organic loading ได้ $0.65 - 4.09$ กิโลกรัม COD / m^3 / วัน ภายใต้ระยะเวลาเก็บกักน้ำทิ้ง (HRT) 24 ชั่วโมง และสามารถทำงานได้ที่ Organic loading 2.45 กิโลกรัม COD / m^3 / วัน โดยไม่จำเป็นต้องปรับค่า pH และเพิ่มเติมอาหารเสริมแต่อย่างใด ประสิทธิภาพในการกำจัด COD สูงถึงร้อยละ 95 นอกจากนี้ระบบเครื่องกรองแอนด์โรบิกยังสามารถปรับตัวให้รับ Organic loading ที่เพิ่มขึ้นโดยทันทีดังสอง

๑

เท่าไหร่โดยที่ประสิทธิภาพในการกำจัด COD แบบจะไม่เปลี่ยนแปลง ในกรณีที่ไม่มีน้ำทิ้ง
เข้าสู่ระบบกำจัดนานถึง 26 วัน พิพิธเครื่องกรองแอนด์โรบิคยังคงสามารถรักษา^๑
ประสิทธิภาพในการกำจัด COD ไว้ได้เมื่อมีน้ำทิ้งกลับเข้าสู่ระบบกำจัดอีก

เมื่อศึกษาถึงการทำงานของเครื่องกรองแอนด์โรบิคที่ระดับความสูงทั้ง ๆ
พิพิธในช่วง 30 เซ็นติเมตรแรกจากตอนล่างของเครื่องกรองมีประสิทธิภาพในการ
กำจัด COD สูงสุด คั่งนั้นในการออกแบบสร้างเครื่องกรองแอนด์โรบิคสำหรับใช้งาน
จริง ๆ คาดความความสูงที่เหมาะสมสมควร 1.50 - 1.80 เมตร

Thesis Title   Treatment of Soya-bean Cake Waste Water
                                  by Anaerobic Filter

Name   Mr.Kraisorn Udomrathn

Thesis Advisor   Ass. Prof. Paipan Pornprapa

Department   Sanitary Engineering

Academic Year   1977

ABSTRACT

Most of the soya-bean cake factories are small ones that usually discharge wastewater about 5-10 cubic meter per day. Wastewater from the factory has irregular COD concentration and reveals high organic matter, which causes water pollution problems. The study was carried out to find the suitable and effective treatment, which is economical and reasonable when compared with the factory running cost and production cost. Critical evaluation of the wastewater characteristics and various available technologies of treatment pointed out that the anaerobic filter is suitable process because of its low initial investment, low operating cost, but give very high efficiency of treatment.

Laboratory scale anaerobic filter treated soya-bean cake wastewater was conducted for a period of 158 days. The results of study showed that 84-95 percent of COD was

3

removed under the capacity of 0.65-4.09 kg.³COD/m²/day with 24 hours hydraulic retention time (HRT) . If the pH and nutrient control were neglected, the anaerobic filter could still remove 95 percent of the COD input at an organic loading of 2.45 kg.³COD/m²/day. In addition to high efficiency, the anaerobic filter also had high ability to accept shock loading and could withstand for a period of 26 days of starvation without any significant drop in COD removal efficiency.

The study of anaerobic filter performance at any filter height was found that the greatest COD removal occurred in the first 30 cm. from the bottom of the filter column and this particular portion was the most critical to the performance and stability of the filter. In designing a full-scale filter it was not necessary to use a high column. A recommended filter height would be 1.50-1.80 meters.

กิติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผศ. ไพรร摊 พรประภา ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือทางด้านวิชาการเป็นอย่างดี จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ และขอขอบคุณเพื่อนๆ คือ คุณสมบัติ คัตตะพันธ์ ที่ช่วยแก้ไขเครื่องมือ ทั้งๆ ให้เมื่อเกิดข้อข้อง และอ่านวิเคราะห์ความสอดคล้องให้ในระหว่างทำการทดลอง คุณมูญล่ง ใจเงย ที่ให้คำแนะนำหลักการในการเริ่มการทดลอง คุณวรพจน์ วงศ์ทอง ที่ช่วยทำการวิจัยหาค่า ม.ไอ.คี. คุณอุสาหะ ตันอุลิิน และคุณพิพัฒน์ ภูริปัญญาคุณ ที่ กอยช่วยให้กำลังใจ

อนึ่งในการทำการวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นรูปเล่มออก มาได้ ผู้วิจัยจึงขอแสดงความขอบคุณอันลึกซึ้งต่อวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายสุดนี้ ความคืบหน้าของวิทยานิพนธ์ เล่มนี้ ผู้วิจัยขอ อุทิศให้แก่คุณพ่อคุณแม่ ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณสูงสุดของผู้วิจัย.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย

๑

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

๒

กิจกรรมประจำ

๓

รายการตารางประจำ

๔

รายการรูปประจำ

๕

นิยาม

๖

บทที่

๗

1. บทนำ

๘

1.1 กล่าวโดยทั่วไป

๑

1.2 จุดประสงค์ของการวิจัย

๒

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

๓

1.4 การทดลอง วิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ทำมาแล้ว

๓

2. กรรมวิธีการผลิตและคุณลักษณะของน้ำทึ้งจากโรงผลิตเต้าหู้

๕

2.1 กรรมวิธีการผลิตเต้าหู้

๕

2.2 คุณลักษณะของน้ำทึ้งจากโรงผลิตเต้าหู้

๗

3. ทฤษฎีการทำงานของเครื่องกรองแอนด์โรบิค

๑๐

3.1 ความเป็นมาและวิวัฒนาการของเครื่องกรองแอนด์โรบิค

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการย้อมสลายอินทรีย์สารกับการเจริญ

๒๐

เติบโตของจุลินทรีย์

3.3 สภาพทางชีววิทยาและชีวเคมีของเครื่องกรองแอนด์โรบิค

๒๕

3.3.1 ชนิดของรูลินทรีป์ในเครื่องกรองแอนด์โรบิค	27
3.3.2 การเกิดกราฟ (Production of volatile acids)	28
3.3.3 การเกิดการหมีเทน (Methane fermentation)	31
3.3.4 อัตราการเกิดปฏิกิริยา (Rate of reaction)	35
3.3.5 การเพิ่มปริมาณของรูลินทรีป์ (Biological solids production)	37
3.4 สภาพทางกายภาพของเครื่องกรองแอนด์โรบิค	37
3.5 สภาวะที่เหมาะสมสำหรับเครื่องกรองแอนด์โรบิค	39
3.5.1 สารอาหารที่จำเป็น (Nutrient requirements)	40
3.5.2 สมดุลความเป็นกรดเป็นด่าง (Acidity & Alkalinity)	40
3.5.3 อุณหภูมิ (Temperature)	44
3.5.4 สารเป็นพิษ (Toxic materials)	44
4. วิธีการทดลองและวิจัย	
4.1 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย	55
4.2 น้ำทึ้งที่ใช้ในการวิจัย	59
4.3 แผนการทดลอง	59
4.4 การเก็บตัวอย่างและวิเคราะห์น้ำทึ้ง	61
5. ผลของการวิจัย	
5.1 คุณลักษณะของน้ำทึ้งจากโรงกลิตเตอร์	63
5.2 การเริ่มเลี้ยงรูลินทรีป์ (Filter start-up)	65
5.3 ประสิทธิภาพในการกำจัดน้ำทึ้งจากโรงกลิตเตอร์	67

หน้า

5.4 อิทธิพลต่าง ๆ ที่มีผลต่อการทำงานของเครื่องกรองแอนแอ-	68
โรบิกภายใต้สภาวะการทำงานที่คงที่ (Steady-state)	
5.4.1 อิทธิพลของ organic loading	68
5.4.1.1 ต่อการกำจัด COD	68
5.4.1.2 ต่อการเกิดก๊าซ	74
5.4.1.3 ต่อสภาพความเป็นกรดเป็นด่าง	77
5.4.1.4 ต่อค่ากอนแขวนลอยในน้ำทิ้ง	80
5.4.2 อิทธิพลของความสูงของเครื่องกรองแอนแอโรบิก	80
5.5 สมรรถนะของเครื่องกรองแอนแอโรบิกเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง organic loading	83
5.5.1 การกำจัด COD	83
5.5.2 Volatile acids	90
5.5.3 การเกิดก๊าซ	90
5.5.4 ค่ากอนแขวนลอยในน้ำทิ้ง	90
5.6 สมรรถนะของเครื่องกรองแอนแอโรบิกเมื่อมีการหยุดใช้งาน ชั่วคราว	91
5.7 การสร้างและการสะสมค่ากอนชุลินทรีย์	94 /
5.8 ความเป็นอุบัติและลักษณะของค่ากอนชุลินทรีย์ในเครื่องกรอง แอนแอโรบิก	95 /
 6. สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	
6.1 ความสำคัญทางด้านวิศวกรรม	97
6.2 ข้อดีของเครื่องกรองแอนแอโรบิก	98
6.3 ข้อเสียของเครื่องกรองแอนแอโรบิก	99
6.4 การออกแบบเครื่องกรองแอนแอโรบิก	99

หน้า

6.5 สรุปผลการวิจัย	100
6.6 ขอเสนอแนะสำหรับการทดลองและวิจัยที่น่าทำต่อไป	101
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	111
ประวัติการศึกษา.	122

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่

1. ส่วนประกอบค้าง ๆ ที่มีอยู่ในถัวเหลือง 100 กรัม	8
2. ส่วนประกอบค้าง ๆ ที่มีอยู่ในถัวเหลืองคิดเป็นร้อยละ	8
3. ส่วนประกอบที่เป็นอนินทรีย์สารของถัวเหลืองคิดเป็นร้อยละ	9
4. คุณลักษณะของน้ำทึ้งจากโรงผลิตเต้าหู้	9
5. ประสิทธิภาพในการกำจัดน้ำทึ้งของเครื่องกรองแอนด์โรบิก	19
6. การทำสุกของ SRT ใน การย่อยสลายไข่เกิดกีชีนีแทนสารอินทรีย์ค้าง ๆ	25
7. Growth rate of methane organisms	36
8. Growth yield and decay coefficient of various substrate	36
9. ปริมาณของ Cations ที่มีอิทธิพลต่อการทำงานของแบคทีเรียชนิดไม่ใช้ออกซิเจน	48
10. ผลของ Ammonia-nitrogen ต่อระบบกำจัดน้ำทึ้งแบบไม่ใช้ออกซิเจน	53
11. การเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นของน้ำทึ้ง, ระยะเวลาการักน้ำทึ้ง และ organic loading ที่เข้าสู่เครื่องกรองแอนด์โรบิกขณะทำการวิจัย	60
12. คุณลักษณะของน้ำทึ้งจากโรงผลิตเต้าหู้	64
13. ส่วนประกอบของน้ำทึ้งเทียม (Synthetic waste)	67
14. ลักษณะของน้ำทึ้งและประสิทธิภาพของเครื่องกรองแอนด์โรบิกในการกำจัดน้ำทึ้งจากโรงผลิตเต้าหู้ ในขณะที่มีการทำงานอย่างคงที่	70

รายการตารางประกอบ (กอ)

หน้า

ตารางที่

15. ความสัมพันธ์ของปริมาณก๊าซที่เกิดขึ้นกับปริมาณ COD ในน้ำทิ้งจาก โรงผลิตเตาหูที่ถูกกำจัดโดยเครื่องกรองแอนแอโรบิก ในขณะที่มี การทำงานอย่างคงที่	78
16. สรุปผลการกำจัด COD ที่ระดับความสูงต่าง ๆ ของเครื่องกรอง แอนแอโรบิก ภายใต้สภาวะการทำงานอย่างคงที่	82
17. ปริมาณของตะกอนแขวนลอยที่ระดับความสูงต่าง ๆ ของเครื่อง กรองแอนแอโรบิกภายใต้ organic loading ต่าง ๆ ในสภาวะ ที่มีการทำงานอย่างคงที่.	84

รายการรูปประกอบ

หน้า

รูปที่

1.	แผนผังแสดงกรรมวิธีการผลิตเท้าหุ้กอนและจุกที่ปล่อยน้ำทิ้ง จากโรงกลิ๊ต	6
2.	ระบบถังหมักแบบชั้นดาด และระบบถังหมักแบบพิเศษ	12
3.	ระบบถังหมักแบบพิเศษชนิด Two-phase anaerobic digestion process และเครื่องกรองแอนแอโรบิก	13
4.	Rate of waste utilization per unit mass of microorganisms versus concentration of a limiting nutrient	22
5.	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาทำการกักตะกอนชลินทรีย์ (SRT) กับความเข้มข้นของน้ำทิ้ง และประสิทธิภาพของการกำจัดน้ำทิ้ง แบบวิธีทางวิทยาโดยไม่ใช้ออกซิเจน	24
6.	การย่อยสลายอินทรีย์สารต่าง ๆ ภายใต้สภาวะที่ไม่มีออกซิเจน	26
7.	การย่อยสลาย Pyruvate ไปเป็นอินทรีย์สารต่าง ๆ	29
8.	การย่อยสลายกรดอินทรีย์ที่มีโมเลกุลใหญ่ให้เป็นกรดอินทรีย์ที่มี โมเลกุลเล็กโดยแบคทีเรียที่ทำให้เกิดกําชมีแทน	32
9.	การเปลี่ยนแปลงของสารอินทรีย์ด้วยปฏิกริยาแบบไม่ใช้ออกซิเจน	34
10.	การเพิ่มปริมาณของตะกอนชลินทรีย์ในการย่อยสลายอินทรีย์สารโดย แบคทีเรียชนิดที่ไม่ใช้ออกซิเจน	38
11.	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง pH กับความเข้มข้นของ Bicarbonate alkalinity ที่อุณหภูมิ 95°F	43

รายงานการรูปประกอบ (ต่อ) ๑๗๐๔๒ ๙๖๘

หน้า

รูปที่

12. แสดงความล้มเหลวของอุณหภูมิกับระยะเวลาทำการเก็บกักตะกอน ชุดนี้ในการย่อยสลายอนทริบสารและประสิทธิภาพการทำจัด น้ำโดยกรดด้วยวิธีทางศีววิทยาแบบไม่ใช้ออกซิเจน	45
13. อิทธิพลของ Salt ต่อปฏิกิริยาการทำงานของแบคทีเรียชนิดที่ไม่ ใช้ออกซิเจน	46
14. แสดงความล้มเหลวของ Cation 2 ชนิดคือ A และ B ซึ่งเมื่อ อยู่ด้วยกันแล้วอาจจะเกิด Antagonism หรือ Synergism ได้	49
15. ปฏิกิริยาการทำลายพิษของโลหะหนักโดยชัลไฟฟ์ในสภาวะที่ไม่มีออก ซิเจน	51
16. ลักษณะของเครื่องกรองแอนแอโรบิกชนิดที่ใช้ในการทดลอง	56
17. Schematic diagram ของเครื่องกรองแอนแอโรบิก	57
18. ลักษณะของถัวเหลืองก่อนและหลังการแช่ทำให้เสื่อม	58
19. ลักษณะและขนาดของหินที่ใช้เป็นตัวกรองในเครื่องกรองแอนแอ- โรบิกก่อนและหลังการใช้งาน	58
20. แสดงประสิทธิภาพในการกำจัด COD, ปริมาณก๊าซที่เกิดขึ้นและ ปริมาณร้อยละของก๊าซมีเทน ในขณะเริ่มทำการเลี้ยงชุดนี้	69
21. การบันทึกการทำงานของเครื่องกรองแอนแอโรบิกในการกำจัดน้ำ ทึ้งจากโรงผลิตเต้าหู้	71
22. อิทธิพลของ Organic loading ต่อประสิทธิภาพในการกำจัด COD ของเครื่องกรองแอนแอโรบิก	73
23. แสดงการเปลี่ยนแปลงปริมาณก๊าซและเปอร์เซ็นต์ก๊าซมีเทนขณะ ทำการทดลองใช้เครื่องกรองแอนแอโรบิกกำจัดน้ำทึ้งจากโรง ผลิตเต้าหู้	75

รายการรูปประกอบ (ต่อ)

หน้า

รูปที่

24. แสดงความสัมพันธ์ของปริมาณก๊าซและเบอร์เซ็นต์ก๊าซมีเทนที่เกิดขึ้นในช่วงที่มีการทำงานอย่างคงที่	76
25. แสดงอิทธิพลของ Organic loading ต่อสภาพ Alkalinity pH และ Volatile acids ของเครื่องกรองแอนด์โอลิก	79
26. แสดงปริมาณของตะกอนแขวนลอยในน้ำทึ้งจากเครื่องกรอง	81
27. แสดงสภาวะทั่ว ๆ ของเครื่องกรองแอนด์โอลิกขณะที่มีการทำงานอย่างคงที่	85
28. การเปลี่ยนแปลงของ COD และ Volatile acid ภายในเครื่องกรองแอนด์โอลิก เมื่อมีการเปลี่ยน organic loading จาก 1.23 กก. COD/m. ³ /วัน เป็น 2.45 กก. COD/m. ³ /วัน โดยลดระยะเวลาเก็บกักน้ำทึ้งจาก 24 ชั่วโมงเป็น 12 ชั่วโมง	86
29. การเปลี่ยนแปลงของ COD และ Volatile acid ภายในเครื่องกรองแอนด์โอลิกเมื่อมีการเปลี่ยน organic loading จาก 2.45 กก.COD/m. ³ /วัน เป็น 4.09 กก.COD/m. ³ /วัน โดยเพิ่มความเข้มข้น COD ของน้ำทึ้งจาก 6,000 มก./ลบ.คม. เป็น 10,000 มก./ลบ.คม.	88
30. การเปลี่ยนแปลงของ COD และ Volatile acid ภายในเครื่องกรองแอนด์โอลิก เมื่อมีการเปลี่ยน organic loading จาก 4.09 กก.COD/m. ³ /วัน เป็น 0.65 กก.COD/m. ³ /วัน โดยลดความเข้มข้น COD ของน้ำทึ้งจาก 10,000 มก./ลบ.คม. เป็น 1,600 มก./ลบ.คม.	89

รายการรูปประกอบ (คง)

หน้า

รูปที่

- 31. การเปลี่ยนแปลงของ COD, Alkalinity และ Volatile acid ภายในเครื่องกรองแอนด์โโนบิก เมื่อรับ Organic loading 2.45 กก.COD/m.³/วันใหม่หลังจากเครื่องกรองหยุดทำงานเป็นเวลา 26 วัน 92
- 32. การทำงานของเครื่องกรองแอนด์โโนบิกในการกำจัดน้ำทึ้งจาก ไธออกซิเดชันที่ภายนอกเครื่องกรองหยุดทำงานเป็นเวลา 26 วัน 93

นิยาม

pH = ปีเอช

เป็นค่าแสดงปริมาณความเข้มข้นของอนุภาคไฮโกรเจน (H^+) ในน้ำโดยคำนวณ
ให้จากสูตร

$$pH = - \log (H^+)$$

เมื่อ $(H^+) =$ ความเข้มข้นของ H^+ มิหน่วย
เป็นโมลต่อลูกบาศก์เมตร

ในทางปฏิบัติค่า pH แสดงถึงความเป็นกรดเป็นด่างของน้ำทึ้ง น้ำทึ้งมีคุณสมบัติ
เป็นกรดจะมีค่า pH น้อยกว่า 7 เป็นด่างจะมีค่า pH มากกว่า 7 และเป็นกลาง
จะมีค่า pH เป็น 7 ค่า pH ของน้ำทึ้งมีความสำคัญในการกำจัดน้ำทึ้งด้วยวิธีการ
ทางเคมี พลิกซ์ และชีววิทยา ซึ่งจำเป็นต้องควบคุมให้อยู่ในช่วงที่จำกัด

Alkalinity = สภาพความเป็นด่าง

หมายถึงความสามารถของน้ำทึ้งในการรับโปรตอน สภาพความเป็นด่างส่วนใหญ่
เกิดขึ้นจากการปะกอบของสารละลายในการบ่อนออก (HCO₃⁻) การบ่อนออก
(CO₃⁼) และไยกรอกไขข์ (OH⁻) น้ำทึ้งที่มีสภาพความเป็นด่างจะมี pH สูงกว่า 4

Volatile acid = กรดไวแลйте'

หมายถึงกรดอินทรีย์ไม่เลกุลเลิก ๆ ที่มีการบ่อนออกต่ำกว่า 6 เป็นพหุกรดไขมัน
ที่มีน้ำหนักโมเลกุลต่ำสามารถถูกล้วนได้ที่ความดันบรรยายกาศ ซึ่งได้แก่กรดฟอร์มิก
(Formic acid), กรดอะซีติก (Acetic acid), กรดโปรปิโนอnic
(Propionic acid), กรดบิวทีริก (Butyric acid), กรดวาเลริก (Valeric
acid) และกรดคาปโรอิก (Caproic acid) กรดไวแลйте'เป็นกรดที่เกิด¹
จากแบคทีเรียพาก acid formers ขอยสารอินทรีย์โดยเลกุลในน้ำทึ้งที่มีอยู่ในน้ำทึ้ง²
 เช่น โปรตีน ไขมัน คาร์บอไฮเดรต ให้แยกสายเป็นกรดไวแลйте'ก่อนแล้วจึง³
 จะถูกแบคทีเรียพาก methane former ขอยสายเป็นก๊าซต่าง ๆ ที่สำคัญได้⁴
 แก่ มีเทนและการบ่อนออกไขข์ ทั้งนี้การขอยสารอินทรีย์ช่างกันนั้นทองเป็น⁵
 การขอยสารโดยไม่ใช้ออกซิเจน

TS = Total Solids ตะกอนทั้งหมด

คือสิ่งเจือปนหรือปริมาณของแข็งทั้งหมดที่เหลืออยู่ภายหลังการระเหยน้ำออกจนหมดและอบให้แห้งที่อุณหภูมิ 103° ถึง 105° เช็ดเชียล

SS = Suspended Solids ตะกอนแขวนลอย

หมายถึงส่วนที่ไม่ละลายในน้ำแต่มีขนาดเล็กพอที่จะแขวนลอย (suspend) อยู่ในน้ำได้ หรือตะกอนที่สามารถกรองได้ด้วยกระดาษกรองไบแก้ว (glass fibre paper-Whatman GF/C) แล้วนำไปอบให้แห้งที่อุณหภูมิ 103° ถึง 105° เช็ดเชียล ซึ่งหนานักที่เพิ่มขึ้นบนกระดาษกรอง

VS, TVS = Volatile Solids, Total Volatile Solids ตะกอนไว้แอล์

หมายถึงตะกอนหรือปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายเป็นไอ (ระเหย) เมื่อเผาที่อุณหภูมิ 550° เช็ดเชียล เป็นเวลา 15 - 20 นาที ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสารอินทรี ส่วนตะกอนที่เหลืออยู่ไม่ละลายไป เรียกว่า Fixed Solids ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสารอินทรี ปริมาณของ VS บอกให้ทราบถึงปริมาณสารอินทรีในน้ำทึ้งอย่างคร่าว ๆ

VSS = Volatile Suspended Solids ตะกอนแขวนลอยที่เป็นไว้แல์

หมายถึงส่วนของตะกอนแขวนลอยที่ระเหยไปเมื่อเผาที่อุณหภูมิ 550° เช็ดเชียล เป็นเวลา 15 - 20 นาที ส่วนใหญ่จะเป็นสารอินทรี ส่วนตะกอนที่เหลือนหลังจากการเผาเรียกว่า Fixed Solids ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสารอินทรี ปริมาณ VSS แสดงถึงปริมาณเชลล์แบคทีเรียในน้ำทึ้งอย่างคร่าว ๆ

BOD = Biochemical Oxygen Demand

บีโอดี คือปริมาณของอ็อกซิเจนทั้งหมดที่ต้องใช้โดยจุลินทรี (microorganism) ในการย่อยสลายอินทรีสารที่มีอยู่ในน้ำทึ้งที่อุณหภูมิ 20° เช็ดเชียล เป็นเวลา 5 วัน

COD = Chemical Oxygen Demand

ชีโอดี หมายถึงปริมาณออกซิเจนทั้งหมดที่ต้องใช้ในการย่อยสารอินทรีย์และอนินทรีย์ทั้งหมดที่มีอยู่ในน้ำทิ้ง โดยออกซิเจนที่ได้มาจากการ Strong oxidizing agent โดยปกติ COD จะสูงกว่าค่า BOD เสมอ

Total-N = Total Nitrogen

หมายถึงในไตรเจนทั้งหมดที่มีอยู่ในน้ำโสโครก มักอยู่ในรูปของสารอินทรีย์ (Organic nitrogen) รวมกับแอมโมเนียมในไตรเจน (Ammonia-nitrogen) ในไตรเจนเป็นธาตุที่จำเป็นสำหรับการเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิต ดังนั้น ในระบบกำจัดน้ำโสโครกโดยวิธีชีวิทยาซึ่งใช้แบคทีเรียเป็นตัวบ่อสลายลิ่งสกปรกในน้ำ จำเป็นต้องมีปริมาณในไตรเจนมากพอสำหรับการเจริญเติบโตได้เพิ่มขึ้นของแบคทีเรีย อัตราส่วน BOD : N : P ควรเป็น 100 : 5 : 1 (สำหรับแบคทีเรียที่ถูกใช้ออกมิเนน)

Total P = Total Phosphorus

ฟอฟอรัส เป็นธาตุสำคัญในการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ นอกเหนือจากในไตรเจนในกระบวนการกำจัดน้ำทิ้งแบบใช้ออกซิเจน จึงจำเป็นต้องใช้ฟอฟอรัสเพื่อการเจริญเติบโตของแบคทีเรียโดยทั่วไปอัตราส่วน BOD : N : P ควรเป็น 100 : 5 : 1 ในน้ำทิ้งบางแห่งมีปริมาณฟอฟอรัสไม่พอกำหนด ต้องเติมฟอฟอรัลสลงไป โดยมากเติมลงไปในรูปสารประกอบอนินทรีย์ เช่น พาก poly-phosphate

HRT = Hydraulic Retention Time

เวลาที่น้ำทิ้งอยู่ในระบบกำจัด (เวลาทิ้ง)

SRT = Solid Retention Time, Sludge age

เวลาเก็บกักตะกอน หมายถึงเวลาที่แบคทีเรียใช้ในการทำลายอินทรีย์สารในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ค่า SRT จะสูงกว่า HRT มาก เพราะมีการหมุนเวียนนำตะกอนแบคทีเรียไปใช้ในระบบกำจัดอีก แต่สำหรับ Batch Process นั้น ค่า SRT จะเท่ากับ HRT